

Маја Настић

ПРИМЕНА ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
ЉУДСКИХ ПРАВА И ОСНОВНИХ СЛОБОДА У ПОСТУПКУ
ПРЕД НАЦИОНАЛНИМ УСТАВНИМ СУДОВИМА

Доц. др Маја Настић

ПРИМЕНА ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЉУДСКИХ ПРАВА И
ОСНОВНИХ СЛОБОДА У ПОСТУПКУ ПРЕД НАЦИОНАЛНИМ УСТАВНИМ
СУДОВИМА

Издавач:

Центар за публикације Правног факултета у Нишу

За издавача:

Проф. др Мирослав Лазић, декан

Рецензенти:

Проф. др Драган Стојановић,

Проф. др Ирена Пејић,

Проф. др Оливера Вучић,

Проф. др Маријана Пајванчић

Технички уредник:

Ненад Милошевић

Штампа:

Атлантис, Ниш

Тираж:

100

ISBN 978-86-7148-179-3

Монографија је резултат истраживања на пројекту “Усклађивање права
Србије са правом Европске уније”, који финансира Правни факултет
Универзитета у Нишу у периоду од 2013-2018. године.

Маја Настић

**ПРИМЕНА ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ
ЗА ЗАШТИТУ ЉУДСКИХ ПРАВА И
ОСНОВНИХ СЛОБОДА У ПОСТУПКУ ПРЕД
НАЦИОНАЛНИМ УСТАВНИМ СУДОВИМА**

Ниш, 2014.

САДРЖАЈ

ПРВИ ДЕО

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ О ЗАШТИТИ ЉУДСКИХ ПРАВА	3
1.1. Уставне гаранције људских права.....	7
1.2. Међународноправне гаранције људских права.....	13
1.3. Људска права и уставна права.....	16

ДРУГИ ДЕО

2. ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА У

УНУТРАШЊИМ УСТАВНИМ СИСТЕМИМА	23
2.1. Европска конвенција-значај и доношење	23
2.2. Права садржана у Европској конвенцији	27
2.3. Правна природа Европске конвенције.....	36
2.4. Однос унутрашњег и међународног права и његови ефекти на Европску конвенцију –теоријски оквир.....	41
2.5. Однос унутрашњег и међународног права-уставна решења	45
2.6. Место Европске конвенције у унутрашњим уставним системима	48

ТРЕЋИ ДЕО

ПРИМЕНА ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ У ПОСТУПКУ

ПРЕД НАЦИОНАЛНИМ УСТАВНИМ СУДОВИМА.....	55
3.1. Однос уставних судова и Европске конвенције-општи оквир примене.....	57
3.1.1. Аустрија	63
3.1.2. Немачка	67
3.1.3. Италија.....	75
3.1.4. Шпанија	81
3.1.5. Француска.....	83

3.1.6. Примена Европске конвенције у поступку пред британским судовима	89
3.2. Европска конвенција у примени пред националним уставним судовима у поступку решавања уставних спорова	92
3.2.1. Европска конвенција као предмет контроле	93
3.2.2. Европска конвенција као мерило контроле.....	101
3.3. Одлучивање уставног суда по уставној жалби и могућности примене Европске конвенције.....	106
3.4. Заштитни механизам садржан у Европској конвенцији.....	115
3.5. Европски систем заштите и заштита права у поступку по уставној жалби-сличности и разлике.....	118
3.5.1. Питање активне процесне легитимације.....	118
3.5.2. Предмет представке и уставне жалбе	122
3.5.3. Супсидијарна природа представке и уставне жалбе.....	123
3.5.4. Рок у коме се могу изјавити представка и уставна жалба.....	126

ЧЕТВРТИ ДЕО

ОДНОС НАЦИОНАЛНИХ УСТАВНИХ СУДОВА И

ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА	129
4.1. Европски суд за људска права-састав и начин рада	129
4.2. Дејство пресуда Европског суда за људска права	134
4.3. Надзорни механизам	140
4.4. Промене у законодавству настале применом Европске конвенције за заштиту људских права	142
4.5. Европски суд за људска права као уставни суд <i>sui generis</i>	150
4.6. Однос Европског суда за људска права и националних уставних судова.....	159
4.7. Начела тумачења Европске конвенције	169
4.7.1. Начело супсидијаритета.....	169
4.7.2. Начело слободе у одлучивању	172
4.7.3. Начело пропорционалности у пракси Европског суда за људска права.....	177

4.7.4. Начело пропорционалности у пракси националних уставних судова.....	180
4.7.5. Начело ограничења права као темељни принцип тумачења права.....	188
4.7.6. Начело ограничења права у Европској конвенцији и пракси Европског суда за људска права	195
4.7.7. Хоризонтално дејство права-значење у унутрашњем праву	200
4.7.8. Хоризонтално дејство права у контексту Европске конвенције	206
4.7.9. Начело демократског друштва и начело правне сигурности...	209
4.7.10. Еволутивно тумачење	213
4.7.11. Остала начела на којима почива Конвенција	215

ПЕТИ ДЕО

ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА У УСТАВНОМ

СИСТЕМУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	219
5.1. Правни извори људских права у Србији	219
5.2. Уставна начела о људским правима.....	222
5.3. Људска права у Уставу Србије	227
5.4. Однос унутрашњег и међународног права у Уставу Србије	232
5.5. Примена Европске конвенције пред Уставним судом Србије.....	234
5.5.1. Апстрактна нормативна контрола.....	234
5.5.2. Превентивна нормативна контрола.....	236
5.5.3. Примена Европске конвенције у поступку нормативне контроле	238
5.5.4. Одлучивање Уставног суда Србије по уставној жалби и Европска конвенција	243
5.5.5. Уставна жалба због повреде права на суђење у разумном року	248
5.6. Однос Уставног суда Србије и Европског суда за људска права.....	250
5.7. Европска конвенција и њен утицај на законодавство Републике Србије	260

РЕЗИМЕ	265
БИБЛИОГРАФИЈА.....	271
МОНОГРАФИЈЕ	271
ЧЛАНЦИ	276
НАЦИОНАЛНИ ПРОПИСИ, МЕЂУНАРОДНИ И ДРУГИ ОПШТИ ПРАВНИ ДОКУМЕНТИ.....	287